

Rakettskjold utviklingen

En politisk oppsummering av Alexander Harang

Hoved poeng:

- Den sittende regjering har vært langt mindre kritisk til rakettskjoldutviklingen i perioden 2005 til 2009 enn den selv har gitt uttrykk for. Dette er grunnen til at de i dag vil være tilnærmet umulig å snu.
- Dagens rakettskjoldutvikling i Europa (PAA) er en alvorlig trussel for fremtidig nedrustning. START trues direkte fra 2018.
- Det Norge vant i saken i 2008 er pr september 2011 tapt: tak på oppgraderinger er forlatt og regjeringen inviterer norsk våpenindustri til å delta.

Bush vs Obama skjold: 17. september 2009

- Barth Eide: En Rødgrønn seier at Bush skjoldet «skrinlegges»
- Forklarer Obamas alternativ som et taktisk og regionalt skjold. Dette var ikke korrekt.
- NUPI v/Skogan gjør seg til talsmann for nøyaktig samme oppfatning: «En mellomting mellom Alaska og gammel NATO arkitektur»

Men hva var det egentlig som ble sagt?

Regjeringens «motstand»

- Wiki Leaks: Støre og Barth Eide var pro rakettskjold allerede fra 2007 av...
- Den reelle kampen i Norges regjering sto i 2008. SV vant her noen midlertidige seire
- Per 2011 er disse reversert på alle fronter, og på alle detaljnivå.

Kampen imot hvilke rakettskjold vedtak?

- Slaget i Bucuresti 2008: Barth Eides forståelse er at regjeringen «ikke så noen grunn til å sette seg imot vedtaket om utredning» Problemet: «utredning» om hvordan sammenkobling kan gjøres (ikke om dette bør gjøres).
- Neste NATO toppmøte var det stille fra SV, og dermed også stille fra regjeringen.

NATO enes i 2010:

- Lisbon declaration: “We have decided that the scope of NATO’s current Active Layered Theatre Ballistic Missile Defence (ALTBMD) programme’s command, control and communications capabilities **will be expanded** beyond the protection of NATO deployed forces to also protect NATO European populations, territory and forces. In this context, **the United States European Phased Adaptive Approach is welcomed as a valuable national contribution to the NATO missile defence architecture**, as are other possible voluntary contributions by Allies.”

2011 utviklingen:

- Januar: Wikileaks avsløringer i Aftenposten
- Mai: Siste versjon av Obama skjoldet presenteres
- 3-6 mai: San Sebastian conference, hosted by NATO: European industry is invited to deliver to the global US missile defence
- 13. mai: Hans Blix forteller at den nye START ikke ville ha blitt fremforhandlet om Obama skjoldet hadde vært kjent i detalj.
- 16. mai: Russian ultimatum - START falls if the missile defence scheme goes ahead as planned
- 13. November: siste gjentakelse av dette budskapet foreløpig...

De fire fasene:

- Phase 1 (2011 timeframe) – Addresses regional ballistic missile threats to our European Allies and our deployed personnel and their families by deploying a land-based AN/TPY-2 radar and existing Aegis BMD-capable ships equipped with proven SM-3 Block IA interceptors. In March 2011, the United States announced the deployment of the USS Monterey to the Mediterranean to begin a sustained deployment of Aegis BMD-capable ships in support of the EPAA.
- Phase 2 (2015 timeframe) – After appropriate testing, we will deploy a more capable version of the SM-3 interceptor (Block IB). We will also add a land-based SM-3 ballistic missile defense interceptor site, which Romania has agreed to host, in order to expand the defended area against short- and medium-range missile threats. Negotiations for a basing agreement are well underway and the United States and Romania announced the joint selection of a site in May 2011.
- Phase 3 (2018 timeframe) – After development and testing are complete, we will deploy a more advanced SM-3 interceptor (Block IIA) and add a second land-based SM-3 site, which Poland agreed to host in October 2009, to counter short-, medium-, and intermediate-range missile threats. In July 2010, the United States and Poland signed the Protocol amending the August 2008 Ballistic Missile Defense Agreement to provide the basis for Poland to host the land-based SM-3 site. On April 22, 2011, Polish President Komorowski signed legislation ratifying the Agreement.
- Phase 4 (2020 timeframe) – After development and testing are complete, we will deploy the **SM-3 Block IIB interceptor to enhance our ability to counter medium- and intermediaterange missiles and potential future ICBM threats to the United States** from the Middle East.

Et ICBM vern?

- Selvsagt!
- Utvikling i fire faser: 2011 (Mediterranean), 2015 (Romania), 2018 (Poland), 2020 (ICBM)

Størrelse?

- CRS studien fra 19. april: Per 2018 vil PAA ha 500 SM-3 utplassert på 43 skip og to landbaser i Europa.
- Bush sine planer innen utgangen av 2008: 94 avskjeringsraketter på verdens basis, 10 i Polen, utplassert på inntil 19 skip.
- Obama planen innen 2013: 64 mobile plattformer med 879 SM-3, 4 nye mobile radarer, fra 30 til 53 SM-3 i USA....

Regjering om Obama/ Bush forskjellen

- 13/9 2011: På grunn av en «helt annen dialog med Russland» er vi for Obama skjold, og imot Bush skjold.
- Sept 09: Dyrt, utplassering i Europa som hisser opp Russland, kapasitet mot langdistanse hvilke ødelegger styrkebalanse, offensivt heller enn defensivt.

Barth Eides forståelse pr sept 2009:

- Dette er en videreføring av det vi er enige om i NATO – dvs kort og mellomdistanse rakettvern.
- Ikke mot det interkontinentale
- Dette forrykker ikke noen strategisk balanse, dette er rent forsvar....
- ”Et helt annet nivå av rakett skjold enn det som var Bush sine planer”
- Også Russland vil delta i dette

Norske seire reverseres

- Utgangspunktet i 2005 fra Soria Moria erklæringen: ”Regjeringen vil at Norge skal arbeide for å skrinlegge dagens planer for rakettforsvar”
- Om ikke regjeringen allerede i 2007 gikk inn for Bush sine rakett skjoldplaner, var de ihvertfall definitivt inne med Obama fra 2009. Ingen synlig opposisjon i regjering på saken siden den tid.

Seieren etter Bucuresti:

- Gjennombruddet i 2008: «Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at fregattene er utstyrt med det amerikanske våpensystemet AEGIS. Disse medlemmer har merket seg at det er behov for å oppgradere fregattene slik at en sikrer samhandling med allierte fartøyer og øker den operative evnen til fartøyene, og at det dermed er behov for de oppgraderinger som her foreslås. Disse medlemmer understreker at det ikke legges opp til å knytte fartøyene opp mot det amerikanske rakettforsvarssystemet gjennom disse oppgraderingene, og at fregattene heller ikke skal oppgraderes på en slik måte.»

Barth Eides forståelse pr september 2011:

- Ingen reell trussel imot START
- Russland vil bli med i opplegget, og dermed er det ok (på tross av at Russland trakk seg i fra samtalene i april)
- Klar pro rakettskjold politikk i regjeringen
- Lytte til Q&A fra 13. september:

Konklusjon:

- 2011 kampen synes svært lik 2009 kampen i sak, men de politiske rammene er vanskeligere.
- Spørsmål å besvare: Hva kan oppnås? På hvilke fronter har vi noen sjanse til å lykkes? Er saken for viktig til å legge død?
- Vi må forholde oss til rakettskjold på flere felt: fra nedrustning til våpenindustri og eksportkontroll.

Noen kilder:

- Februar 2010: «Ballistic Missile Defence Review»: http://www.defense.gov/bmdr/docs/BMDR%20as%20of%2026JAN10%200630_for%20web.pdf
- September 2010: «Phased, Adaptive Approach" for Missile Defense in Europe»: http://www.whitehouse.gov/the_press_office/FACT-SHEET-US-Missile-Defense-Policy-A-Phased-Adaptive-Approach-for-Missile-Defense-in-Europe/
- November 2010: NATO top summit, Lisboa Portugal + NATO's new strategic concept: http://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_68828.htm?mode=pressrelease + http://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_68580.htm
- Mai 2011: latest update on the US plan for Europe: <http://iipdigital.usembassy.gov/st/english/texttrans/2011/05/20110503135807su0.7052075.html#axzzIN6IV9UJI>

Noen kilder fra Norge

- Jan 2011: «Norge godtok rakett skjold allerede i 2007», Aftenposten: <http://www.aftenposten.no/nyheter/uriks/wikileaks/article3973144.ece>
- Nov 2011: «Russland truer med å plassere ut missiler»: <http://www.aftenposten.no/nyheter/uriks/Russland-truer-med--plassere-ut-missiler-6705395.html>